

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЗУІ

Протокол № „3” від „27” квітня 2021 р.

Ф-КДМ-2

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота

ІСТОРІЯ ХУСТСЬКОЇ ЗОШ I-II СТУПЕНІВ. З ОСОБЛИВОЮ

УВАГОЮ ДО ВЧИТЕЛЬСЬКИХ КАР'ЄР

КОВТУНОВИЧ (МІЛЛЕР) АННА РІХАРДІВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 10 /27 жовтня 2021 року

Науковий керівник:

Балог Л. І.

ст.викладач

Завідувач кафедрою:

Біда Олена

Анатоліївна,

доктор пед. наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЗУІ

Протокол № „3” від „27” квітня 2021 р.

Ф-КДМ-2

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Кваліфікаційна робота

**ІСТОРИЯ ХУСТСЬКОЇ ЗОШ I-II СТУПЕНІВ. З ОСОБЛИВОЮ
УВАГОЮ ДО ВЧИТЕЛЬСЬКИХ КАР'ЄР**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу

Ковтунович (Міллер) Анна

Ріхардівна

Освітня програма: 013 Початкова освіта

Науковий керівник: Балог Л.І.

ст. викладач

Рецензент: Чопак Єва

ст. викладач

Берегове

2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЗУІ

Протокол № „3” від „27” квітня 2021 р.

Ф-КДМ-2

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Pedagógia és Pszichológia Tanszék
A HUSZTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE. KÜLÖNÖS
TEKINTETTEL A TANÁRI ÉLETPÁLYÁKRA

Szakedolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Kótonovics (Miller) Anna

IV. évfolyamos

hallgató

Képzési program: 013 Tanító

Témavezető: Balogh Livia

adjunktus

Recenzens: Csopák Éva

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
I. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ГІПОТЕЗИ, МЕТОДИ.....	7
II. ІСТОРІЯ ЗАКАРПАТСЬКИХ УГОРЦІВ.....	8
2.1. Угорськомовне навчання на Закарпатті	11
2.2. Коротка історія міста Хуст	13
2.3. Історія Хустської ЗОШ I-II ступенів.....	15
III. КАРЄРИ ВЧИТЕЛІВ	18
3.1. Презентація результатів дослідження.....	19
ВИСНОВОК	30
РЕЗЮМЕ	32
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	34
СПИСОК ТАБЛИЦЬ.....	36
ДОДАТОК.....	37

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	6
I. CÉLOK, FELADATOK, HIPOTÉZISEK, MÓDSZEREK.....	7
II. KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE.....	8
2.1. <i>A magyar oktatás Kárpátalján</i>	11
2.2. <i>Huszt rövid története</i>	13
2.3. <i>A Huszti Magyar Általános Iskola története</i>	15
III. TANÁRI ÉLETPÁLYÁK.....	18
3.1. <i>A kutatási eredmények bemutatása</i>	19
ÖSSZEGZÉS	30
РЕЗЮМЕ	32
HIVATKOZOTT IRODALOM	34
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	36
MELLÉKLETEK.....	37

BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témája a szórványoktatás. Részletesebben foglalkozom a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola történetével és az iskola jelentőségével. Az idei évben a témában új fejezetet dolgoztunk fel, amelyben a tanári életpályával foglalkoztunk. Azért választottam ezt a témát, mert érdekel a szórványmagyarság kultúrája, története és a hozzá tartozó kérdések. Magam is részese vagyok ennek a kultúrának, és az oktatás egy jelentős részét képezi a szórvány témának. Pedagógusként feladatomnak tekintem a magyar oktatás ápolását és építését egy olyan vidéken, ahol már csak szórványban él magyar.

Mi is az a szórvány? Már magában a szótőben („szór”) benne van a válasz: azokra a közösségekre utaló kifejezés a szórvány, akik Magyarországon túl, más nemzetekkel keveredve, elszórtan élnek. Ilyen településekhez tartozik Huszt város is. Másik meghatározás szerint diaszpóra (világszórvány) is, mely olyan közösségre utal, akik külső kényszer hatására hagyták el szülőföldjüket, és a világban „szétszóródva, szétszórtan” élik tovább életüket. (Takács, 2019) Huszt település az első meghatározáshoz sorolható, hisz az itt élő magyarok más nemzetekkel keveredve, elszórtan élnek.

A szakdolgozatom módszerül az interjút, a dokumentumelemzést és kérdőívezést választottam, illetve munkám utolsó fejezetében sikerült kérdőívezés módszerét is felhasználni. Az iskola történetére vonatkozó adatokat magyarul főként újság cikkekben olvashatóak, de igyekeztem felkutatni minden megjelent dokumentumot az intézményről magyarul és ukránul is. Az iskola két olyan tanárával készítettem mélyinterjút, akik jelentős ideje részesei az oktatási intézmény történetének és a leghitelesebb forrásként szolgálnak az iskola múltjáról. Összevetve a múltat a jelennel két jelenlegi tanulót is megkérdeztem interjú formájában, többek között arról, hogy hogyan érzik magukat ebben az iskolában, mit jelent nekik az hogy ide járhatnak, és miért választották ezt az intézményt. A kérdőívekből több információt kaptam a tanárok személyiségéről, a munkájukról és életútjukról ebben az adott intézményben.

Az interjúkban elhangzottakat rendszerezve, a megjelent dokumentumokat elemezve és kérdőívezés elvégzése után teljes képet kaptam erről, a Kárpátalja magyar nyelvű oktatási rendszerében különleges helyet elfoglaló intézményről.

I. CÉLOK, FELADATOK, HIPOTÉZISEK, MÓDSZEREK

Munkám célja, hogy képet kapjunk a kárpátaljai magyar kisebbségről, szórványvidékről, ott lezajló oktatási folyamatról, annak nehézségeiről, továbbtanulási lehetőségekről, a pedagógusok továbbképzési lehetőségeiről, az életpályájuk szakaszairól, annak perspektíváiról stb.

Céлом volt még, hogy választ kapjak kérdéseimre, melyek szerint kimutatható eltérések vannak az ukrán és magyar iskola színvonalában Huszton, és csak magyar anyanyelvű gyerekek járhatnak magyar tannyelvű iskolákba, összegyűjtssem az adatokat és megismerjem az almamáterem történetét.

Feladatunk volt a következő kérdésekre választ kapni:

1. Milyen szerepet tölt be a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola a szórvány magyarság létében?
2. Kik azok a szülők, akik gyerekeiknek ezt az iskolát választják? Milyen céllal és tervekkel íratják gyermekeiket magyar tannyelvű iskolába?
3. Melyik pedagógusi életpálya szakaszban vannak Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola tanárai jelenleg, milyen intézményekben és milyen nyelven szokták végezni a továbbképzésüket, illetve melyik országban látják a jövőjüket?

Az általunk végzett kutatás lényegi hipotézisei:

1. A Huszti Magyar Tannyelvű Iskolához tartozó vagy tartozott személyek számára fontos a magyar nyelvű oktatás.
2. Azok a pedagógusok, akik magyar intézményben szerezték meg a diplomájukat, magyar nyelvi továbbképzéseken vesznek részt.
3. Az iskola magyar nyelvű tanulói főleg magyar oktatási intézményt választanak továbbtanulás céljából.

Szakedolgozatom írása közben több kutatási módszert is alkalmaztam. A dokumentumelemzés mellett interjúkat készítettem pedagógusokkal és tanulókkal, illetve kérdőívezést végeztem az iskola pedagógusaival. Az szakdolgozatomhoz spontán, illetve mély típusú interjúkat készítettem.

II. KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE

Az első fejezetben, több kutatást átolvasva, leírtam a szórvány szónak a definícióját. Egyes kutatók szerint szórvány a kis lélekszámú vagy egy faluban/városban kis létszámban élő közösség. Továbbá szó esik a szórványság kialakulásáról Kárpátalján, illetve az oktatási lehetőségekről ezen a vidéken.

A szakirodalomban nagyon sokfogalom és megközelítés található, az azonban közös gondolat, hogy a szórványhelyzet nem magyarázható meg egy fogalommal, hiszen egy rendkívül összetett jelenségről van szó (TÓTH, 2005). Vannak megközelítések, amelyek szerint a szórvány - egy határ, nyelvhatár, kulturális nemzet határa.

A szórvány kifejezés jelentését figyelve és tekintve nevezhetjük hungarikumnak is. Szórvány minden olyan helyen van, ahol kisebbséggé vált közösség fokozatosan veszít a tömbszerűségéből.

A szórvány fogalom első megjelenése azokban a XIX. századi felmérésekben található, melyek a régi Magyarország népességének vallási megoszlását térképezték fel.

Ebben az időben a szórvány – csakúgy, mint a hozzá legközelebb álló, görög eredetű diaszpóra kifejezés a nemzetközi szóhasználatában – felekezeti vonatkozású fogalomként terjedt el a magyar köztudatban (Gazsó).

Az első világháború után, amikor felbomlott az Osztrák-Magyar Monarchia, megtörtént a trianoni békeszerződés, amely alapján új államhatárokat vontak – gyökeresen megváltozott a magyar nemzeti kérdés, illetve a kisebbség-, szórványkutatás tematikája is. Ebből adódóan, a szórvány terminológiája –a határváltoztatások következtében kisebbséggé vált, fokozatosan felmorzsolódó közösségek.A rendszerváltást követően sokakban felmerült az érdeklődés a szórványmagyság iránt.

Ilyés Zoltán feltevése alapján „a szórvány kifejezésnek/fogalomnak kialakult egy sajátosan Kárpát-medencei magyar használati kultúrája” (Ilyés, 2005).

A Kárpát-medencében Tátrai szerint: „magyar kisebbséget a tömbterületeken a magyar anyanyelvűek, a szórványterületeken a magyar nemzetiségűek többlete jellemzi.”(Tátrai, 2020). Ez pedig azt jelenti, hogy ahol a magyar nemzetiség van többletben, az azonosítható a szórvánnyal, míg ahol a magyar anyanyelvűség van túlnyomó részben, az azonosítható a tömbbel.

Azonban ez a feltevés nem alkalmazható mindenhol. Hiszen egyes településeken tapasztalható számos befolyásoló erő, ami miatt hasznos eredményt csak akkor kaphatjuk, ha kistérségi szinten használjuk ezt a módszert. Sajnos Kárpát-medencében egyre nehezebb kiszámítani a szórványmagyarság létszámát, statisztikai adatok hiánya miatt. Ezért hiányzik az átfogó vizsgálat a magyar szórványok lélekszámáról, földrajzi elhelyezkedéséről stb. A szórvány egy dinamikusan változó jelenség, évről évre változnak az adatok.

Szórványság sokféleképpen képződhet. Létrejöhet nagy magyar lakossággal rendelkező közösségek zsugorodásával (asszimiláció, kivándorlás), valamint szórvány területéről beszélhetünk, a korábban nem magyarok által lakott helyekre történő bevándorlás következtében (pl. beházasodás, munkavállalási célú migráció).

Szórványok keletkezési oka nagyon meghatározza azokat az embereket, amelyek abban élnek. Az a lakosság, amely fogyó tendenciát mutat kedvtelenséget, tespedtséget érez. Az ilyen emberek, akik egy elmúlt és összeomlott világban élnek, akiknek a régi életükből csak az emlékei maradtak meg, többnyire félénkek. A szórványlét, szórványhelyzet igen nehezen írható körül, a fogalom is nehezen definiálható és hasonlóképpen nehezen azonosítható maga a népesség is. Mind a fogalmat, mind pedig a népességet a már majdnem megszűnt csoporttól a szigetként élő területekig csak rendkívül tág fogalomhatár közé lehet elhelyezni. A diaszpóra lét a legtöbb területen azonos a határon túli magyarság majdnem teljes létével, mert önazonosságát nem természetes módon éli meg, hanem viszonyítania, védekeznie kell. A szórvány létszáma Kárpát-medencében: a legutóbbi népszámlálások alapján a Kárpát-medence határainkon túli több mint 14 ezer településéből 6 ezerben élt magyar lakos.

A szórványok regionális megoszlása hangsúlyosan eltér az egész határontúlimagyarság megoszlásától. Példának okáért az Erdélyben és a Vajdaságban élő szórványok felülreprezentáltak, míg Szlovákiában rendkívül, Kárpátalján pedig csak enyhén alulreprezentáltak.

Ha megvizsgáljuk a szórványok földrajzi elhelyezkedését, az az eredmény szűrhető le, hogy a korábban, mint például Kárpátaljára is jellemző éles nyelvhatárral rendelkező területen, a szórványok alacsony aránya figyelhető meg.

Az általunk vizsgált kifejezés, mint ahogyan korábban is említettük igen dinamikusan változó jelenség.

A 2001-es népszámlálások eredményei szerint – azokat a településeket számítva, ahol legalább egy magyar anyanyelvű/nemzetiségű személy élt – a magyarok aránya csak 3676 településen volt 20% alatt. 2001-től 2011-ig közel 700-zal nőtt a szórványtelepülések száma, míg a magyarság száma 90 ezerrel csökkent. Ez két körülmény hatására történhet meg: a magyarok helyi arányának fogyása és, hogy a migráció következtében sok magyar településen úgynevezett mikro-szórványok jelentek meg (Tátrai, 2017).

A IX. század végétől a XX. század elejéig a magyar nyelvterület egy államhoz/országhoz tartozott. A XX. század azonban jelentős és egyben fájdalmas változásokat okozott a magyar nyelv történetében, mert a történelem eseményei folytán ezt az egységes nyelvterületet az első világháború után országhatárok bontották fel.

Az 1920-as trianoni „békeszerződés” következtében a Kárpát-medence magyar nyelve nem egy ország területén belül változik, hanem az aktuális földrajzi felosztások alapján jelenleg 8 ország határain belül egyszerre. Ezeket a változásokat pedig minden országban más más tényezők irányítják.

Mindezt figyelembe véve, arra a következtetésre jutottunk, hogy a tömbmagyarság megmaradása hosszútávon is valószínű, viszont a szóránymagyarság száma folyamatosan csökken. Azt is mondhatjuk, hogy a szórvány folyamatosan változik, vagyis megszűnik és újratermelődik.

Ezekben az alfejezetekben bemutatom a szóránymagyarságot Kárpátalja területén. Milyen településeket nevezünk szórvány településeknek. Adatokat felkutatva, leírtam, milyen intézmények léteznek jelenleg Kárpátalja szerte, illetve azt, milyen formában történik az oktatás ezekben az intézményekben.

Orosz Ildikó munkájában a szórányság definiálását a következőképpen jelöli meg: „Szóránynak tekintjük azt a nemzeti kisebbséget, mely több generáción keresztül egy adott térségben letelepedve él, és valamely történelmileg determinált társadalmi-gazdasági folyamat hatására az adott szállásterületen elvesztette társadalmi befolyását, számossága szempontjából abszolút és relatív aránya egy meghatározott, a nemzeti kisebbségek erős helyzete szempontjából a billenőpont alá került, érdekérvényesítési potenciájának csökkenése révén kulturális anyanyelvi intézményeinek nagy részét elvesztette vagy már nem képes önerőből fenntartani, de identitása még erős és

anyanemzetéhez köti, bár előrehaladott a nyelvcseré, az asszimilációs folyamata.” (Orosz, 2001).

Az első, legfontosabb kérdés a szórványtelepülések körének pontos meghatározása. Országos szinten Ukrajnában kisebbségnek számít a kárpátaljai magyarság. Kárpátalján, meghatározástól függően – a szórványtelepülések száma 30 és 60 között helyezkedik el. Ebbe a listába nem tartoznak bele a mikroszórványok. Szórványnak tekintjük azt, ami nem a tömb része. Tömb – az a település, amelyben a magyarok aránya meghaladja a 20%-ot (Fedinec, 2007).

Amennyiben a Kárpátaljához tartozó magyarságot területi szinten próbáljuk megvizsgálni, a következő települések kerülnek a szórványtelepülések besorolásához: Aknaszlatina, Beregrákos, Bilke, Bustyaháza, Gyertyánliget, Huszt, Kőrösmező, Munkács, Nagyberezna, Nagybocksó, Nagyszőlős, Órdalma, Perecseny, Rahó, Szerednye, Szolyva, Terebesfehérpatak, Técső, Tiszabogdány, Ungvár, Visk, valamint ide sorolható a magyar–ukrán nyelvhatár peremvidéke Ungban és a volt Ugocsában.

Kárpátalján a magyarság szórvány megnevezés alatt a Tisza, Ung, Latorca, Borzsa folyók felső folyása mellett élő magyarság értendő. Hasonló megközelítésben vizsgálhatjuk meg Kárpátalja Felső-Tisza-vidékén (Kőrösmezőtől, a Tisza eredetétől Husztig tartó vidék) élő szórványmagyarok helyzetét, különös tekintettel a területen zajló anyanyelvű oktatásra (Orosz, 2007).

2.1. A magyar oktatás Kárpátalján

Kárpátalján 4 felsőoktatási intézmény működik (III-IV. akkreditációs fok): az Ungvári Állami Egyetem 13600 hallgatóval (magyar nyelv és irodalom szakkal), a Munkácsi Technológiai Főiskola és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (nem állami) 1537 hallgatóval.

Kárpátalján az intézményrendszer nem egyformán fejlődött városonként, vidékenként, ezért nem tudunk egységes leírást végezni és nem lehet egységes megoldásokat keresni az oktatással kapcsolatban. Az anyanyelvi oktatást csak úgy lehet megszervezni, hogyha figyelembe vesszük az igényeiket, lehetőségeiket, illetve helyzetüket.

1960-as években olyan nagyobb településeken, mint Ungvár, Munkács, Técső, Aknaszlatina, Nagyszőlős, illetve Visk minden utcában magyarok éltek, akik a magyar tannyelvű iskolákat szervezték, magyarul tanították a gyerekeiket, hosszú ideig nem is akarták „szórványnak” nevezni magukat. A hetvenes években azonban a szovjet intézkedések által sok magyar iskolának a státusza gyengítve volt. Ezeket az iskolákat egybevonták a többi, orosz és ukrán iskolákkal, ami azt jelentette, hogy egyetlen egy irányítás alatt vannak. De vannak olyan települések is, ahol megmaradt a magyar iskolák önállósága. 1992 után több Felső-Tisza-vidéki oktatási intézményben, mint például, Huszton, Rahón, Kőrösmezőn, Gyertyánligeten és Szolván, magyar tannyelvű osztályokat indítottak a KMKSZ és a KMPSZ, illetve a római katolikus egyház támogatásával.

Ahogy említettük, a legtöbb magyarlakta településeken nincsenek magyar intézmények, ezért az anyanyelv használatának a színtere csak a család és a templom lett. Itt az emberek identitása erősen kötődik a vallásukhoz, ők az anyanyelvükön imádkoznak, mert ez számunkra az Isten nyelve.

A gyerekek először a hitoktatás keretein belül találkoztak a magyar nyelv szervezettebb megismerésével. Az anyanyelv használatának felélesztését római katolikus egyház papjai karolták fel. Számukra is lényeges, hogy híveik ismerjék az anyanyelvi írást és olvasást. A misék nyelve egyelőre a magyar, a 90-es évekre azonban egyre kevesebben lettek azok a személyek, akik fel tudtak olvasni és tudtak segédkezni a misén.

Nem minden magyar tanul(hat) azonban anyanyelvén. A felsőbb oktatási intézményekben több magyar diák folytatja a tanulmányait nem anyanyelvén, hanem az állam hivatalos nyelvén. A többségi nyelven tanuló diákok egy része saját döntésből választotta az államnyelv használatát a tanulmányaik folyamán. Vannak azonban olyanok, akiknek nincs lehetőségük településük környékén anyanyelvi képzésben részt venni óvodák, iskolák hiánya miatt és emiatt kényszerülnek államnyelvi intézményt választani. Az anyanyelven történő oktatás azonban rendkívül lényeges tényező a kárpátaljai magyarok nyelvmegtartási törekvéseiben. (Orosz, 2007)

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 1996-ban történő megalapítása után az első diplomás diákjait 2001-ben bocsátotta ki. Ezeknek a tanult szakembereknek

a jelenléte javított a magyar lakosság iskolázottsági mutatóin. Pozitív hullám mutatkozott a felső végzettséggel bíró fiatal nemzedék körében.

A 2017-ben az ukrán vezetőség által elrendelt új oktatási törvény alapján Ukrajnában csökkennie kell a kisebbségi anyanyelv jelenlétének az oktatás területén is, és ennek megfelelően növekednie kell az államnyelv dominanciájának ezen a területen.

Ezen jogszabályok szerint a magyar tannyelvű oktatási intézményekben 2023-tól, az 5. osztálytól kezdve a tantárgyak bizonyos részét már nem tanulhatják anyanyelvükön a diákok, hanem folyamatosan át kell állniuk a részben államnyelven történő oktatásra.

Mint már szó volt róla, 1988-ig nem volt hivatalosan magyar nyelvű oktatás sem az óvodákban, sem az iskolákban. Ez azonban nagyban hozzájárult ahhoz, hogy nagyon nehezen tudtak azután új iskolákat nyitni, a gyerekek nem rendelkeztek megfelelő anyanyelvi tudással.

Az 1991-92-es tanévben adatok szerint magyar óvodák nyíltak. Összesen 63 óvoda létezett, amelyben 3157 gyerekkel foglalkoztak magyar nyelven. Az óvodai nevelés során nem befolyásolja a gyerek fejlődését a többnyelvűség (a mi esetünkben ukrán és magyar nyelv keveréke), mert ilyen korban gyerekek inkább az óvónőhöz kötődnek.

Jobb helyzet vár ránk az elemi és az általános iskolában. Sok gyerek kezd magyar iskolában tanulni. Míg az 1987–88-as tanévben a beiskolázott gyerekek 7,2%-a járt magyar nyelvű osztályba. Ennek több oka is van, például az, hogy a gyerek az anyaországban szeretné folytatni a tanulását, vagy sok szülő azért íratja magyar iskolába (osztályba) gyermekét, mert a családot a kitelepülés gondolata foglalkoztatja. Anyanyelvű oktatásunk helyzete, magyar művelődési, szellemi életünk alakulása és ezzel együtt a kárpátaljai magyarság megmaradásának lehetősége nagyrészt külső tényezőktől, a politikai és gazdasági helyzet rendeződésétől függ (Orosz, 1995).

2.2. Huszt rövid története

Huszt város neve a Husztica patak nevéből származik, amelynek jelentése a szláv husztka-kendő szóból származik. A város felé magasodó egykori várat, 1090-ben Szent László király építtette a kun-betörés megállításának érdekében. A várat 1514-ben a helyi parasztok elfoglalták. A város 1526-ban Erdély része lett. Később 1546-ban

Ferdinánd hatalma alá került, 1594-ben a települést a tatárok elpusztították a vár kivételével, mert azt nem tudták bevenni. 1644-ben I. Rákóczi György, 1657-ben a lengyelek, 1661-62-ben a török és tatár seregek ostromolták. (Fedinec, 2013)

Utána Rhédey Ferenc lett a Máramarosvármegye főispánja és a vár ura, aki Huszt várában hunyt el 1667. május 13-án. A szabadságharc leverése után, 1776-ban egy hatalmas vihar során villámcsapás következtében felrobbant a lőportorony s a vár nagy részét elemészttette a robbanás nyomában keletkező hatalmas tűz. A vár ekkor elveszítette hadi jelentőségét, s amikor 1831-ben Kölcsey Ferenc itt járt és megírta a Huszt című versét, már csak romokat talált.

1939. március 14-én, Augusztin Volosin bejelentette a Kárpátalja függetlenségét, miután szétesett a Csehszlovákia. Huszt lett az új független terület fővárosa. Azonban másnap magyar megszállás után a terület vezetői Romániába menekültek. Ezen események után Huszt város 1944-ig a Magyar Királysághoz tartozott, mint Máramarosi közigazgatási kirendeltség székhelye.

A 19. század végén és 20. század elején megkezdődött az iparosítás. Szovjet időben kalapgyárnak és cipő-, illetve cserépgyárnak köszönhetően országos hírnevet kapott Huszt város. Emellett téglá- és üvegyár, iparművészeti termékeket előállító üzem, fafeldolgozó kombinát működött. 1991-től a mély gazdasági válság igencsak hátrányosan érintette a helyi iparvállalatokat, a gyárak bezártak, az emberek nem tudtak munkát találni. Ezért az emberek kiköltöztek külföldre, jobb életet keresve. Eltelt néhány évtized és a helyzet kicsit javult, de a férfiak, családapák továbbra is a családjától távol dolgoznak, Ukrajna gyorsan fejlődő iparvárosainak nagyobb építkezéseiben, illetve még távolabb, Oroszországban, Szlovákiában, Csehországban, Magyarországon.

Az 1910-es évi adatok alapján Huszt lakossága 10 292 személy volt. Nemzeti feloszlás alapján 5230 ruszin, 3505 magyar, illetve 1535 német lakosa volt a városnak. A független Ukrajna 2001-ben elvégzett máig egyetlen népszámlálásának eredménye Huszt városának tekintetében a következő: 31 900 lakosból 28 500 ukrán (és ruszin), 1700 magyar, 1200 orosz és 100 cigány volt. Ahogyan egész Kárpátaján, úgy Huszt városában is több nemzetiség él együtt, így a lakosság több nyelvet is ismer.

Sok látványosság található Huszton. Például: a római katolikus templom. A huszti római katolikus gyülekezet lelki gondozását Szulincsák Sándor atya végzi.

A következő látványos épület a település központjában található Református templom, amely építésének a dátum teljesen 13-14.századik vezethetünk vissza. A templom falait 1613-ban, 1644-ben és 1670-ben erősítették meg. Később, 1773-ban és 1888-ban állítottak helyre. A templom tornya 15.században készült és 1861-ig négy fiatornyos volt.

A görögkatolikus vallást 1947-ben Szovjetunió-szerte betiltották. Bezárták a huszti Úr felmagasztalása görög katolikus templomot is, melyet a szovjet időben a pravoszlávok használtak. A templom 1799-ben épült, közadakozásból. Jelentős felújítási munkákat végeztek rajta a múlt század hatvanas éveiben, 1991-ben a görög katolikusok visszakapták templomukat.

A város nevezetes látnivalói közé tartozik az 1917-es első világháborús emlékmű, amely a várhegyre vezető út mellett található. Egy érdekvédelmi szervezet tagsága 1990 novemberében a helyi temetőben emlékjelet állított a második világháború és a sztálinizmus magyar áldozatainak (Fedinec, 2010).

2.3. A Huszti Magyar Általános Iskola története

Az emberek számára általában nagyon fontos szerepet kap az iskola és az ott töltött évek.

Az iskola – új, felnőtt élet kezdete. A gyerek az iskolában nemcsak tanul, hanem sokoldalúan fejlődik. De elsősorban az iskola azokat az erkölcsi alapokat adja minden tanulójának, amelyek majd hasznossá válnak az életében. Ebben a fejezetben az empirikus kutatásom eredményeit mutatom be.

Kutatásomat végezve, megismerkedtem az iskola történetével, interjút készítettem 2 pedagógussal és 2 diákkal, eredményeit több részletben mutatom be. Bemutatom az iskola történetét, melyet ukrán nyelvű kézzel írott szövegekből és elmondások alapján gyűjtöttem össze.

Közel 5 évvel ezelőtt a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola ukrán szakos tanára rövid történetet írt az iskoláról, amit én a munkám írása során felkutattam és lefordítottam magyar nyelvre.

Huszt városában most közel 10 iskola működik, amelyek sokoldalúan fejlesztik a diákjaikat, de mégis egyetlen közös feladatuk van - sokoldalúan fejlett, öntudatos állampolgárokat nevelni.

A történelem során úgy alakult, hogy nagyon sok nemzetiség él ebben a városban. Huszton nagyon sok magyar él. Ezek olyan családok, amelyek szeretik a kultúrájukat, ismerik a hagyományaikat. Ezért a 90-es években egy olyan gondolat merült fel a magyar közösségben, hogy egy magyar iskolát kell építeni a magyar gyerekek számára. Legfőbb kezdeményezők Fedinec Anna (huszti KMKSZ elnökhelyettes) és Udut Sándor (Huszti 1.sz. Középiskola tanára) voltak.

A szülők kérésére, akik a római katolikus templomban összegyűltek, elkezdődtek a munkálatok. Abban az időben Udut Sándor, aki a Magyar Társaságnak az elnöke volt, a Magyar Kultúra Társaságának regionális elnökéhez fordult segítségért. Ugyanakkor a szülők, a római katolikus papés s a Magyar Társaság elnöke, Enyedi Zoltánhoz fordultak, aki abban az időben a huszti Városházán dolgozott. 1995-ben a Kerületi Tanács határozatával a Szlavjánszka út 4-es szám alatt található épületet átadták a lelkes szülőknek (1. sz. melléklet).

Az első osztályt már 1993-ban elindították a Huszti 1. számú A. Volosin Középiskola épületében. Majd magyar nyelvű tanárokat kerestek. Fedinec Anna óvodapedagógusként tanította a magyar nyelvet a gyerekeknek, azután az első osztályt vezetett az új, magyar iskolában. Minden huszti magyar ember számára Fedinec Anna és Udut Sándor tiszteletbeli személyek lettek.

A Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola első igazgatója Mezi Ildikó lett, aki 1994 – 2000-ig töltötte be ezt a tisztséget. 2000-től Kurtyák Zoltán lett az iskolai igazgatója, aki 3 évig volt igazgató (2000-2003). Az iskola harmadik igazgatója – Puka Éva lett, kémia szakos tanár (2003-2005). 2005-től 2014-ig az iskola igazgatója Himcsuk Katalin lett. 2014.szeptember 15-től az új igazgató Szokolovics Mária lett, fizika tanár, aki nagyon nehéz időben vette át az iskola irányítását, amiről később írok évfolyammunkámban.

A Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola oktatási célja az iskola dokumentumai szerint, az állampolgárok általános középfokú oktatásához való jogának biztosítása, kedvező feltételek megteremtése a gyermek saját egyéniségének, a benne rejlő képességeknek, hajlamoknak és tehetségeknek a maximális nyilvánosságra

hozatala érdekében, a világról (ember, természet, tudás és gondolatok holisztikus rendszerének megszerzése), társadalom, nemzettudat, a tehetséges gyermekek azonosítása és támogatása a felsőoktatási intézményekben folytatott továbbtanuláshoz és az alkotó munkához a tudományos és gyakorlati tevékenység különböző területein.

Jelenleg az iskolában összesen 21 pedagógus dolgozik, akik közül 17 tanár rendelkezik felső végzettséggel. A módszertani munka megszervezésében fontos szerepe van az iskolamódszertani osztálynak. Megszervezték az iskolai munkát tanúsító bizottságot és az iskola módszertani tanácsot.

A céltudatos munka biztosítása érdekében, a módszertani osztály az iskolában létrehozta a Tanácsadó Testületet, amelybe az iskola oktatási igazgatóhelyettese, az iskolai módszertani egyesületek vezetői és az iskola tapasztalt tanárai tartoznak.

III. TANÁRI ÉLETPÁLYÁK

Véleményünk szerint, az oktatási-tanulmányi intézmények sikeressége, előrehaladása elsősorban az ezekben az intézményekben dolgozó, jól felkészült, hivatását szerető pedagógusokon múlik. Ezért is lenne fontos a pedagógus életpálya-modell bevezetése, annak ismertetése és megismerése, hogy a legtehetségesebb, legrátermettebb, legkreatívabb emberek válasszák a pedagógia pályát, valamint a már gyakorló pedagógusok pedig ezen a pályán maradjanak. A tanári hivatás vagy a tanári életpályára hívó út első jelei, akár már az elemi- vagy általános iskolákban tanuló gyermekeken is megfigyelhetők lehetnek, azonban erre a hivatásra való hajlam a legvilágosabbana középiskolás évek alatt ismerhető fel. Ebben az időszakban fontos szerepet kap a vezető tanár, akinek a felelősségteljes feladata rámutatni egy-egy tehetséges tanulónak arra tulajdonságára, készségére, amelyeket tökéletesen érvényesíteni tudna az adott személy, az oktatási rendszerben, a következő generációk nevelésében. Ezután kezdődik a felvételi eljárás, amelynek a részleteit és a képzési rendszerét a felsőoktatási törvény szabályozza.

Az államunkban az aktuális oktatási szabályrendszernek megfelelően az óvodapedagógiai és tanítói szakos hallgatók négyéves képzésben vesznek részt. Ezalatt az idő alatt magas szintű pedagógiai gyakorlatokban részesülnek, melyeknek eredményeként a diploma megszerzése után rögtön munkahelyet találnak bármelyik állami iskolában.

Egy gyakorló pedagógus abban az esetben láthat el olyan feladatokat, mint osztályfőnök, vizsgáztatótanár, intézményvezető, mentor, szakértő, szaktanácsadó, ha elérte azt a fokozatot, amely szükséges ezeknek a helyeknek betöltéséhez. Illetve a kötelező óraszámok tekintetében is eltérések vannak a fokozatok között (Antalné Szabó Á., 2013).

Az életpálya szakaszai:

A pedagógus életpálya a következő fokozatokból áll: gyakorló pedagógus, pedagógus I., pedagógus II., mesterpedagógus.

Gyakorló pedagógus (specialiszt) – kezdő pedagógus

II. kategória – több, mint 2 éves pedagógiai gyakorlattal

I.kategória – több, mint 5 éves pedagógiai gyakorlattal

Mesterpedagógus – több, mint 8 éves pedagógiai gyakorlattal

3.1. A kutatási eredmények bemutatása

A kutatásom első része interjú készítés volt következő alanyokkal:

Név:	Nemzetiség:	Szül.dátum	Szül.hely:	Végzettség:
K. Margaréta	Magyar	1980.augusztus 4.	Bustyaháza	tanító
F. Antónia	magyar	1958.január 19.	Huszt	matematika szakos tanár
U. Angelina	Ukrán	2007.május 21.	Huszt	végzős diák
M. Katalin	magyar	2006.március 26.	Huszt	végzős diák

Először is egy interjúvázlatot készítettem el (2. sz., 3. sz. melléklet). Az iskolában végeztem az mélyinterjút mind a négy alannal, órák utáni időszakban. Az interjúkat hangfelvételre rögzítettem.

A következő eredményeket kaptam az elkészült interjúkból: két diákkal készítettem interjút. Személyes adataik nem kerültek feldolgozásra.

Első diák anyanyelve magyar, otthon a szüleivel mind a két nyelven beszél. Első osztálytól kezdve a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában tanul, jelenleg 9. osztályos tanuló. A környezetében legtöbb emberrel szláv nyelven beszél, vagyis „dialektussal”. A család, templom és az iskola – azok a környezetek, amelyekben az alany magyarul beszél, legtöbb esetben. Viszont a barátaival, osztálytársaival ukránul/szlávul. Illetve ukrán sajtót és TV műsorokat néz. Anyanyelvi szinten beszél a magyar és az ukrán nyelvet is. De bevallotta, hogy egyre inkább a magyar beszéd az, ami nehezebbre esik, mivel kevés helyen gyakorolja.

Nagycsaládból származik. Összesen heten vannak gyerekek. Ő a 6. gyerek a családban és mind a nővérei, mind a bátyja ebben az iskolában tanult. Valószínűleg pont ezért adták be őt is ebbe az iskolába – közli. „Régebben majdnem mindent magyarul tanultunk, most nem. Most nagyon ukránok lettünk” –mondja.

Amikor bővebben kezdtem kérdezni erről az állításról, azt válaszolta, hogy sok új, fiatal tanár jött, akik nem tudnak magyarul beszélni. Kedvenc tantárgya a torna.

Osztályfőnöke torna szakos tanár, és lehetséges, hogy ez lett az oka annak, hogy az egész osztálynak ez a kedvenc tantárgya. „Ebben az iskolában minden tetszik, nyugodt a légkör, kevesen vagyunk, mint egy család, de kevés a magyar nyelvű oktatás a mai időkben”. Mivel a testvérei kiköltöztek Angliába, ezért ő is ezt a jövőt látja maga előtt és nem érdekli a magyar nyelven való továbbtanulás lehetősége. Arra a kérdésre, hogy mit változtatna meg az iskola életében, azt válaszolta, hogy szeretne visszatérni abba az időbe, amikor a testvérei tanultak, hisz teljesen másabb volt a légkör, barátságosabb, családiasabb stb. A jövőjét jelenleg külföldön látja, nem tudná elképzelni magát itt, Kárpátalján. „Sajnos azt tapasztaljuk, hogy fogynak a magyarok, ezért nem hiszem, hogy 50 év múlva lesznek itt magyarok.” – zárta a beszélgetést.

A tanuló értette a kérdéseket, nyugodtan válaszolt magyarul, nyitott volt és élvezte is a beszélgetésünket.

A másik interjúalanyom anyanyelve ukrán, otthon ukránul beszél a szüleivel. Az iskolán kívül nem beszél magyarul sehol. Ukrán nemzetiségűnek vallja magát, a szülei is ukránok. Jelenleg a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola 8. osztályos tanulója. Ebben az intézményben 5.-ik osztálytól tanul. Az elemi iskolát a Huszti 6. számú Középiskolában végezte el. Ez egy ukrán tannyelvű iskola. Édesanyja ukrán szakos tanárként dolgozik a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában már 9 éve. Valószínűleg pont ezért írtatták át ebbe az iskolába. Két nyelven zajlanak az órák, magyarul és ukránul. Kedvenc tantárgya az ukrán irodalom és a magyar irodalom. Ennek az az oka, hogy nagyon szeret olvasni. Ebben az iskolában minden tetszik neki és nem szeretne változtatni ebben az iskolában semmit. Szakkörökre nem jár, mivel nagyon sokat kell tanulnia. Jövőre nézve, Magyarországon szeretné folytatni a tanulmányait, ezért nagyon igyekszik tanulni a magyar nyelvet, ami nem az anyanyelve.

„Nagyon tetszik ez az iskola, de nem vagyok hozzákötve” – mondta. Valószínűleg itt azt értette a mondat alatt, hogy nem kötődik az iskolához. Szüksége van a magyarnyelvűtanításra, mert Magyarországon szeretné folytatni a tanulmányait. Bízik abban, hogy ez az iskola megmarad és lesznek még gyerekek, akik majd itt tanulnak és ennek az iskolának a jövőjét tovább viszik.

Beszélgetésünk során azt éreztem, hogy kicsit zárkózott volt. Majdnem minden kérdésemre tudott válaszolni, néha ukrán nyelvre váltottunk át.

Pedagógusokkal végzett interjúk eredményei:

Két pedagógussal készítettem interjút. Első pedagógus: K. M., a Huszti Általános Iskola igazgatóhelyettese, tanítója.

2005-ben fejezte be tanulmányait II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában, tanítói szakon. Jelenleg 18 éve dolgozik pedagógusként a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában. Anyanyelve magyar; nemzetisége magyar. A családjában szlávul/ukránul beszélnek. Magyar családban született, de házassága után kétnyelvű lett a családja. Vallását tekintve római katolikus, magyar misékre jár minden héten.

Az iskola múltjáról inkább a másik pedagógussal, F. A.-val tudtam beszélni. Matematika tanár és ő az egyetlen ma is itt dolgozó tanár azok közül, akik a legelejétől ebben az iskolában dolgoznak. Már 35 éve dolgozik pedagógusként. Tanulmányait az UzsNU-ban fejezte be matematika szakon.

Elmondása szerint az első magyar osztályt 1993-ban nyitottak meg a huszti 1. számú Középiskola épületében. Kvascsuk Nelli volt az első pedagógus, aki elvállalta a magyar nyelvű tanítást azokban a nehéz időkben. Ezután az osztályfőnökséget átvette ő. 2 éven át tanított ebben az épületben, azután 1995-ben új épületet kaptak, ahol most is található az iskola. A magyar iskola mellett ebben az épületben esti iskola is működött. 1996-ban nagy hóesés következtében leszakadt az iskolai épületének a teteje, amit majd magyarországi támogatás segítségével tudtak felújítani, és azóta az az épület csak a magyar iskolának a tulajdona lett.

Az iskola jelenéről K. M. azt mondta, hogy ő nem érez megkülönböztetést a magyar és az ukrán ajkú pedagógusok között. „Minden héten „rövid gyűlés” van a tanárok között, amely két nyelven folytatódik, amit az ukrán ajkúak nem értenek, azt lefordítják azok, akik mindkét nyelven beszélnek, illetve fordítva is”.

Ugyanezt tapasztalják a gyerek-pedagógus kommunikáció téren is. Magyar ajkú pedagógusok magyarul beszélnek a gyerekekkel. Sajnos nem minden tanár tud magyarul, ezért nem tudunk biztosítani a gyerekeknek teljes magyar nyelvű tanítást. Sok esetben azt látjuk, hogy a legtöbb szülő több ok miatt magyar iskolába íratja be a gyermekét. Például: magyarországi támogatás, magyar állampolgárság vagy az, hogy szeretnének kiköltözni Magyarországra a gyerekekkel együtt”.

Az adatok tekintetében a legtöbben ukrán nemzetiségű és anyanyelvű szülők íratják be gyerekeiket a magyar iskolába. Ez azzal magyarázható, hogy jobb jövőt akarnak biztosítani a gyerekek számára. A kétnyelvű tanítás tapasztalatairól azt mondták a pedagógusok, hogy nehéz, mivel 90%-a a tanulóknak ukrán ajkú. Ez azt jelenti, hogy két nyelven kell órát vezetni, mindig fordítani kell és ez nagyon sok időt vesz igénybe akár egy órán is. Az elején nehezebb, mert nem is reagálnak a gyerekek a magyar nyelvre, viszont már 3. osztálytól azt tapasztalják a pedagógusok, hogy lehet tanítani magyar nyelven.

„Az iskolánkban van három szervezőpedagógus, két ukrán nemzetiségű és egy magyar pedagógus. Ha szervezni kell valamilyen szerepet egy-egy alkalomhoz, például március 15.-i műsor vagy T. Sevcsenkó születésnapja, akkor azt probléma nélkül megoldjuk” – mondja K.M. Igyekeznek mind a két nemzetnek a hagyományait megőrizni, bemutatni a gyerekeknek, tanulóknak. És ez eddig, elmondásuk szerint, sikerrel is járt.

K. M. nem Huszton él. Ő minden reggel és este beutazik Bustyaházáról, ami a Técsői járásban található. Ezért F. A. mesélt arról, milyen a magyar tannyelvű iskola megítélése a városban. „Mivel Huszt egy szórvány város, itt már nem maradt sok magyar anyanyelvű család. Amikor csak kezdték megalapítani az iskolát, sok pozitív és negatív véleményt lehetett hallani a városban élő emberektől. Valaki nagyon örült neki, valaki pedig ellenezte. Ma már nem hallani negatív véleményeket, egyre ritkább. Ez annak is az érdeme, hogy sok ukrán ajkú gyereket felvesznek a magyar iskolába. Nincs megkülönböztetés a magyar és az ukrán gyerek között. Viszont tanulóinktól sokszor lehet azt hallani, hogyha valamilyen városi versenyeken vesznek részt, akkor néha éreznek azt, hogy nem úgy viszonyulnak hozzájuk a többi gyerekek. Például, azt mondják, hogy megint itt vannak a magyarok vagy az, hogy a nagy magyarok jöttek stb”.

Mind a két pedagógus említette, hogy nagyon fontos az, hogy mindent megtegyünk azért, hogy ez az iskola megmaradjon itt, ebben a városban. És van rá lehetőség, mert jelenlegi adatok szerint nem csökken, hanem nő a tanulóink száma az utóbbi években.

Az a véleményük, hogy a magyar családoknak itt, Huszton nem kell a magyar iskola, mert ők kiköltöznek Magyarországra, jobb életet keresve. Viszont már csak azért

is megmarad az iskolánk, mert vannak azok az ukrán anyanyelvű családok, akik pont azt szeretnék, hogy a gyerekeik megtanuljanak magyarul.

Amikor a jövőképről beszélgettünk, különböző válaszokat hallottam a két tanártól. F. A. azt mondta, hogy szerinte nagyon nehéz itt megélni, Kárpátalján kevés a munkalehetőség, alacsonyak a fizetések, és ahhoz, hogy a gyerekeink boldogan éljenek, jobban teszik, ha kiköltöznek akár tanulás, akár munka miatt.

K. M. véleménye nem egyezik meg az előzővel, mert ő azt gondolja, hogy aki akar, az meg tud élni Kárpátalján is. „Jobb életet itt is lehet élni, ha az ember ügyes és nem keres könnyű utakat. Olyan időben élünk, amikor sok lehetőségünk van a továbbtanulásra anyanyelvünkön, Kárpátalján. Azután pedig a megélhetésre is. És akárhol vagy, a lelked úgyis mindig hazavágyik”.

Az adott kutatás eredményével bizonyítást nyert az egyik hipotézisünk, amely szerint a Huszti Magyar Tannyelvű Iskolához tartozó vagy tartozott személyek számára fontos a magyar nyelvű oktatás.

A következő kutatásom a kérdőívezés, amelyet 22 pedagógus töltött ki.

Név:	Nemzetiség:	Kategória:	Végzettség:
Sz. Mária	Magyar	felső kategória	igazgató, fizika tanár
K.Rita	Magyar	felső kategória	igazgatóhelyettes, tanító
B. Marianna	Magyar	I.kategória	tanító
M. Anna	Ukrán	gyakorló pedagógus	tanító
D. Diána	Magyar	II.kategória	napközis tanár
K. Katalin	Magyar	II.kategória	tanító
I. Natália	Ukrán	gyakorló pedagógus	történelem tanár
Sz. Natália	Ukrán	mester pedagógus	angol nyelv és irodalom tanár
K. Nelli	Ukrán	gyakorló pedagógus	informatika tanár
Sz. Gabriella	Magyar	I.kategória	magyar nyelv és irodalom tanár
U. Natália	Ukrán	I.kategória	ukrán nyelv és

			irodalom tanár
L. Oleszja	Magyar	II.kategória	történelem tanár
F. Antónia	Magyar	mester pedagógus	matematika tanár
M. György	Ukrán	II.kategória	torna tanár
Sz. Erzsébet	Magyar	felső kategória	kémia/biológia tanár
R. Larisza	Ukrán	gyakorló pedagógus	ukrán nyelv és irodalom tanár
T. Tetyána	Magyar	II.kategória	napközis tanár
M. Szvitlána	Ukrán	I.kategória	rajz tanár
H. Szofia	Ukrán	I.kategória	informatika tanár
E. Zoltán	Magyar	mester pedagógus	munka tanár
H. Ildikó	Magyar	I.kategória	ének tanár
D. Marianna	Magyar	I.kategória	matematika tanár

Az általunk készített és a felmérésben résztvevők tanárok számára kitöltésre bocsátott kérdőív célja felmérni a Huszti Általános Iskola kategóriák szerinti pedagógusainak számát: gyakorló pedagógus (kezdő), I.kategóriájú, II.kategóriájú, felső kategóriájú. Továbbá céljaink közé tartozott megtudni, milyen intézményekben folytatták tanulmányaikat a pedagógusok, ezzel együtt meghatározni, milyen nyelven tanultak az adott felmérés alanyának számító iskola dolgozói. A kérdőív segítségével megtudtuk, milyen gyakran vesznek részt pedagógusok az atesztáción, illetve hol szokták végezni az atesztáció előtti továbbképzésüket. Növekvő tendencia vehető észre abban, hogy a pedagógusok, jobb életet keresve külföldön próbálnak munkát találni, ezért a kérdőívben ezzel a kérdéssel is foglalkoztunk.

Mivel a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola tanári kara kétnyelvű, ezért az eredményesség és a nagyobb feldolgozottság érdekében a kérdőívünket is két nyelven tettük elérhetővé.

A kérdőív 22 kérdésből áll. A kérdőív kérdései: (4.sz.melléklet) A kérdőívet 20 pedagógus töltötte ki.

Az első kérdésben a válaszadókat két csoportra osztottuk: férfi és nő. A felmérésben résztvevő személyek között 2 férfi és 18 nő töltötte ki a kérdőívet.

A felmérésben résztvevő tanárok a pedagógiai tanulmányaikat, a kérdőívre adott válaszok alapján nagyobb számban az Ungvári Állami Egyetemen és a Drohobicsi Iván Frankó Állami Pedagógiai Egyetemen, illetve a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán végezték el (mind a három intézmény 4/4/4 személy írta be); továbbá 2 személy a Rivnei Humanitárius és Pedagógiai Egyetem megszerezte meg a pedagógiai diplomáját, még ketten pedig a Rivnei Sztepan Demjancsuk Nemzetközi Közgazdasági-Human Egyetemen. Magyar szakos tanár a Nyiregyházi Főiskolán, egy másik pedagógus pedig a Vaszil Sztefánik Kárpátmelletti Egyetemen, illetve egy személy az Európai Egyetemen végezte el tanulmányait.

A 20 pedagógusból 6-an dolgoznak több településen egyaránt tanárként.

Ezután a pedagógiai pályákról szóló kérdésekre kaptunk válaszokat. Először is megtudtuk, hogy a pedagógus életpálya mely kategóriájába vannak jelenleg besorolva a felmérésben résztvevő pedagógusok. Következő válaszokat kaptuk: 16 pedagógus a „10+” kategóriát választotta, 2 pedagógus a „3-5 év”, még ketten pedig a „5-8 év” kategóriát. Ezekből 9 tanár felső kategóriába van besorolva jelenleg, 6-an az I.kategóriához, 3-an a II.kategóriához, 2-en pedig kezdő pedagógusok.

Arra a kérdésre, hogy „Főállását tekintve milyen intézménytípusban végzi a munkáját?” 20 pedagógus válaszolt. Elsősorban fontos megemlíteni, hogy a megkérdezett tanárok között 15-en ebben az iskolában dolgoznak főállásban, és csak 5 munkatárs más intézményben. Közülük 12 pedagógus teljes munkaidőben, míg a többi 8 csak részmunkaidőben dolgozik szintén ebben az iskolában. Legtöbben, - 14 tanár -, általános iskolában dolgozik, 4-en elemi iskolában és 2-en pedig középiskolában.

Amellett, hogy meghatároztuk, hány éve dolgoznak a válaszolók pedagógusként, kíváncsiak voltunk arra is, hány éve dolgoznak a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában. A következő válaszokat kaptuk: a 20 tanárból 13-an több, mint 10 éve dolgoznak az adott intézményben, 4-en választották a „3-5 éve” lehetőséget, illetve 3 ember a „6-10 éve” kategóriát választotta ki.

Főállásukat tekintve 14-en szakos tanárok, 6-an pedig alsós tanítók. A szakosításukat illetően 2 ukrán nyelv és irodalom, 1 magyar nyelv és irodalom, 2 matematika, 1 angol nyelv, 1 fizika, 1 informatika, 1 földrajz, 1 ének, 1 rajz, 1 történelem tanár.

Mivel az atesztáció fontos része minden pedagógusi életpályában, ezért megkérdeztük, milyen gyakran szoktak az adott pedagógusok atesztálódni, illetve mikor tették ezt utoljára. 11 tanár 2020-2018-es éveket választott, 5-en 2022-2021, 1 tanár 2018-2016 között és még 1 2016-előtt, illetve 2 olyan pedagógus van, aki még nem atesztálódott.

A továbbképzéseken gyakran vesznek részt a felmérésben résztvevő pedagógusok, hiszen 12-en évente, 3-an három évente, ismét 3-an öt évente, és még 2-en az „egyéb” válaszlehetőséget jelölte be.

A továbbképzésüket legtöbben az Ungvári továbbképző intézetben szoktak teljesíteni, ez pontosan 17 pedagógus.

Gyakran a pedagógusok órán kívüli foglalkozásokat vezetnek különböző célokkal. Ebben az iskolában összesen 15 pedagógus tart különórát, 11-en saját tantárgyukból, 9-en pedig más tantárgyakat is tanítanak.

Véleményünk szerint a pedagógiai hivatásnak fontos része, hogy ezen az életpályán eredményeket érjünk el. Mert ezek az eredmények, amelyeket esetleg oklevelekkel/emléklapokkal értékelték, további motiváció alapjául szolgálnak ebben a hivatásban. Ezért megkérdeztük, rendelkeznek-e a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola pedagógusai ilyen oklevelekkel/emléklapokkal és ha igen, minek az eredményeként kapták ezeket. 17 pedagógus igennel válaszolt a kérdésünkre, és a következőket írták hozzá: a szorgalmasan végzett munkáért, szervezésért, megyei, országos versenyeken elért eredményekért, mint felkészítő tanárok, valamint a nemzeti oktatás fejlesztéséért.

Jelenlegi helyzetben gyakrabban fordulnak meg a pedagógusaink fejében olyan gondolatok, hogy ki kellene utazniuk, külföldön kellene munkát vállalniuk. Az adott iskola pedagógusai között 5-en azt válaszolták, hogy szeretnének külföldre utazni, 4-en nem válaszoltak döntően erre a kérdésre, 11-en pedig otthon akarnak maradni. Három tanár, aki igennel válaszolt a kérdésre, az alacsony fizetés miatt szeretne munkahelyet cserélni, 1 tartózkodott, 1 pedig nyugdíjba szeretne vonulni külföldön.

Ehhez a kutatáshoz felállított hipotézisünk a következő volt: „Azok a pedagógusok, akik magyar intézményben szerezték meg a diplomájukat, magyar nyelvi továbbképzéseken vesznek részt.” Ez a hipotézis a kutatás során meg lett cáfolva, mivel azok a pedagógusok, akik magyar nyelvű intézményekben szerezték meg a

diplomájukat, jelenleg nem magyar nyelven végzik a továbbképzésüket, mert amennyiben magyarul végeznék el, a dokumentum érvényesítése akadályokba ütközne.

A 3. kutatási módszer a dokumentumelemzés volt. Ahhoz, hogy bizonyítani vagy cáfolni tudjuk a harmadik hipotézisünket, amely szerint az iskola magyar nyelvű tanulói főleg magyar oktatási intézményt választanak továbbtanulás céljából, iskola archívumában végeztünk kutatást, dokumentumelemzést.

Egy táblázatba sikerült összefoglalnunk, hogy az utóbbi 5 évben hány elsős volt a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában.

Év:	Tanulók száma:	Magyar anyanyelvűek:	Ukrán anyanyelvűek:	Jelenlegi tanulók száma:
2018	24	4	20	19
2019	14	1	13	12
2020	12	1	11	12
2021	10	2	8	9
2022	17	1	16	17

Iskola igazgatójától kaptam az iratokat, amelyekben a végzősők száma, illetve a továbbtanulásokról szóló kérvények is találhatóak. A 2016-2022-es adatokat elemeztem és a következő eredményeket kaptam.

A 2016-os adatok szerint a 10 végzős diák közül 1 magyar anyanyelvű; 3-an a magyar intézményben folytatták a tanulmányaikat, 6-an az ukrán intézményben, 1 diákról nincs konkrét adat.

A következő magyar intézményeket választották:

- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézet
- Munkácsi Szent István Líceum

A 2017-es tanévben a gyerekhiány miatt nem volt kibocsátott osztály az adott iskolában.

A 2018-as tanévben 7 végzős diákja volt az iskolának, akik közül 2-en magyar anyanyelvűek; 1 tanuló folytatta a tanulmányait magyar nyelvű intézményben, 5-en ukrán intézmény mellett döntöttek, 1 diákról szintén nincs konkrét adat.

A következő magyar intézményeket választották:

- Tiszabecsi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

A 2019-es adatok szerint a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola mindössze 5 ballagóval rendelkezett, mindenki ukrán anyanyelvű, de sajnos az iskola archívuma nem rendelkezik a diákok továbbtanulási adataival.

A 2020-as adatok szerint 8 ballagó közül 1 magyar anyanyelvű; 2-en a magyar intézményben folytatták a tanulmányaikat, 3-an pedig az ukránban, 3 diákról szintén nincs adat.

A következő magyar intézményeket választották:

- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézet
- Karáczfalvi Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum

A 2021-es adatok alapján 10 végzős diák közül 2-en magyar anyanyelvűek; 1 választotta a magyar intézményt, 6-an az ukrán intézményt, 3 diákról nincs konkrét információ.

A következő magyar intézményt választotta:

- Técsői Magyar Tannyelvű Bentlakásos Líceum

Az adatokat egy táblázatban összesítettem:

Év:	Végzősök száma:	Ukrán anyanyelvű:	Magyar anyanyelvű:	Ukrán nyelvű intézményben tanultak száma:	Magyar nyelvű intézményben tanultak száma:	Nincs adat:
2016	10	9	1	6	3	1
2017	-	-	-	-	-	-
2018	7	6	2	5	1	1
2019	5	5	-	-	-	5
2020	8	7	1	3	2	3
2021	10	8	2	6	1	3

Szintén adatokat kaptam azokról a diákokról, akik a tanév közben iratkoztak át magyar nyelvű intézményekbe. Ahogy kiderült, legtöbben Magyarországra költöztek

családdal együtt és ezért ott folytatták a tanulmányaikat. Ezeket az adatokat szintén egy táblázatba foglaltam össze:

Év:	Kiiratkozott:	Intézmény neve:
2016	1 (7.osztály után)	-Técsői Magyar Tannyelvű Bentlakásos Intézet
2017	(2.osztály után)	-Marianum Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
2018	-	-
2019	2 (1.osztály után) (8.osztály után)	-Tunyogmatolcsi Petőfi Sándor Általános Iskola -Svetits Katolikus óvoda, általános iskola, gimnázium és kollégium
2020	2 (5.osztály után) (4.osztály után)	-Tarpai Esze Tamás Általános Iskola
2021	2 (1.osztályban) (6.osztályban)	-Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium Zalaegerszegen -Tóvárosi Általános Iskola

A kutatásomból kiderült, hogy van a magyar tannyelvű oktatásnak perspektívája szóróanyagban, illetve az általunk vizsgált iskola magyar nyelvű tanulói főleg magyar oktatási intézményt választanak továbbtanulás céljából. Ez azokból az adatokból derült ki, amelyeket sikerült összegyűjtenem az iskola archivumában. Ha megvizsgáljuk alaposabban az elsősök számát, kiderül, hogy még akkor is, ha kevesebb a végzősők száma, a kisiskolások aránya nagyobb. A kutatás során felhasználtam minden olyan publikált anyagot, amely a vidékről és az ott élőkről megjelent.

ÖSSZEGZÉS

A szórvány, fogalmát tekintve az a nemzeti kisebbség, amely több nemzedéken keresztül egy bizonyos térségben életvitel szerűen letelepedve él és ezen a területen társadalmi-gazdasági változások eredményeként elvesztette társadalmi befolyását, dominanciáját. (Séra, 2012).

Ennek megfelelően a körülmények miatt az oktatás is változott a Felső-Tisza-vidéki területeken. Nem lehet egy egységes, minden területen használható sablont találni, mert minden település saját körülményekkel, helyzettel, lehetőségekkel rendelkezik és így egyedi (individuális) megoldásokat igényelnek.

Szakdolgozatom megírásakor Huszt városnak és a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolának a történelmét kutattuk. Ha figyelembe vesszük azt, hogy ez a település a nyelvcseré határán áll, így azt állíthatjuk, hogy a magyar nyelv lassan kezd eltűnni ezekről a területekről, de amikor elkészítettük az interjúkat, megváltozott a véleményem.

A munkám megírása közben kiderült, hogy amikor a szülők magyarnyelvű oktatás mellett döntenek, fontos szerepet játszik az adott korban lévő aktuális élethelyzet. Akkor ők úgy gondolják, hogy valóban egy jó döntést hoztak a gyermekük jövőjét illetően. Sokan a magyar nyelven való továbbtanulási lehetőségek miatt döntenek kezdetben a magyar intézmények mellett, óvodától, elemi iskolától kezdve. A másik fontos tényező pedig a boldogulás az életben, amit, sokak szerint határon túl tudnának megszerezni csak. Az adott kutatás eredményével bizonyítást nyert az egyik hipotézisünk, amely szerint a Huszti Magyar Tannyelvű Iskolához tartozó vagy tartozott személyek számára fontos a magyar nyelvű oktatás.

A második kutatásunk megcáfolta azt a hipotézist, amely szerint : „Azok a pedagógusok, akik magyar intézményben szereztek meg a diplomájukat, magyar nyelvi továbbképzéseken vesznek részt”.

A 3. kutatási módszer a dokumentumelemzés volt. Ahhoz, hogy bizonyítani vagy cáfolni tudjuk a harmadik hipotézisünket, amely szerint az iskola magyar nyelvű tanulói főleg magyar oktatási intézményt választanak továbbtanulás céljából, iskola archivumában végeztem kutatást, dokumentumelemzést. A kutatás során bebizonyítottuk, hogy nemcsak magyar anyanyelvű tanulók választanak magyar nyelvű intézményeket, hanem ukrán anyanyelvűek is.

A kutatásom során felhasználtunk sok olyan megosztott anyagot, amely Kárpátalja vidékről és az itt élőkről megjelent. Továbbá foglalkoztunk azok a dolgozatok feltárásával, amelyeket sok fiatal pedagógusjelölt és gyakorlatot végző pedagógus írtak saját tapasztalataik alapján ezen a kutatási területen.

Készítettünk négy interjút, kettőt a tanárokkal és kettőt az iskola tanulóival. Interjúalanyaim véleménye szerint van jövője Huszton a magyarságnak és ebben nagy szerepe van az iskolának.

РЕЗЮМЕ

Ми розглядаємо розсіяний народ як національну меншину, яка проживає на певній території протягом кількох поколінь і втратила свій соціальний вплив у даній зоні розміщення в результаті історично визначеного соціально-економічного процесу.

Угорська мова / мовна освіта регіону Верхньої Тиси різноманітна і розвинена багато в чому, тому неможливо знайти єдині, подальші рішення для них. Кожне населення шукає свою справу, конкретну ситуацію та конкретну можливість рухатися вперед.

Пишучи свою дипломну роботу, ми досліджували історію міста Хуст та угорськомовної ЗОШ I-II ступенів. Якщо взяти до уваги, що ця місцевість знаходиться на межі обміну мовами, то можна сказати, що угорська мова потихеньку починає зникати з цих країв, але коли я проводила інтерв'ю, моя думка змінилася. Чому батьки української національності віддають дітей до угорськомовних шкіл?

Загалом, приймаючи такі рішення, батьки завжди та у будь-якому часі реагують на виклики відповідно до ситуації, яка склалася таким чином, який здається їм найкращим у поточній ситуації для майбутнього їхньої дитини. Причинами необхідності навчання угорською мовою може бути той факт, що є можливість навчатися у вищих навчальних закладах за кордоном, або просто шукають кращого життя. Той факт, що угорці Закарпаття в черговий раз зазнали чергової "зміни країни", не маючи реальної можливості висловити своє слово, коли вони мусіли зробити свідомий вибір ідентичності. За результатами даного дослідження одна з наших гіпотез довела, що люди, які живуть у Хусті потребують угорськомовної освіти..

За допомогою другого дослідження нам вдалося спростувати гіпотезу, яка говорить про той факт, що вчителі, які здобували освіту в угорськомовних вищих навчальних закладах, наразі беруть участь в угорськомовних курсах підвищення кваліфікації.

Методом третього дослідження був аналіз документів. Для того, щоб змогти довести або спростувати дану гіпотезу, яка звучить так : «Угорськомовні учні школи у більшості зазвичай обирають вищі навчальні заклади, де можуть

навчатися угорською мовою» ми проводили аналіз документів у шкільному архіві. У ході дослідження ми довели, що не тільки угорськомовні учні обирають вищі навчальні заклади з угорською мовою навчання, а й україномовні.

В ході дослідження ми використали усі опубліковані матеріали, що з'явилися та були написані молодими викладачами, а також тими, які мають професійний досвід у цій галузі. Я провела по 2 бесіди: дві з викладачами та дві з учнями.

З інтерв'ю я зрозуміла, що у нацменшини угорців є майбутнє в місті Хуст, в першу чергу завдяки угорській школі.

HIVATKOZOTT IRODALOM

A pedagógusok életpálya-modelljéről szóló törvénykonceptió:

<https://docplayer.hu/21287332-A-pedagogusok-eletpalya-modelljerol-szolo-torvenykonceptio.html> (letöltés dátuma: 2022.05.15.)

Antalné Szabó Ágnes, Hámori Veronika, Kimmel Magdolna, Kotschy Beáta, Móri Árpádné, Szőke-Milinte Enikő, Wölfling Zsuzsanna (2013): *Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez*

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_pedagogusok_minositesi_rendszerehez_v3.pdf (letöltés dátuma: 2022.05.05.)

Csernicskó István (2021): *A magyarok és a magyar nyelv Kárpátalján*, Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont, Beregszász.

Fedinec Csilla (2007): *Pártok és ideológiák Ukrajnában. Az egypártrendszerrel a politikai tömörülésekig*, Regio.

Fedinec Csilla (2013): *Kárpátalja: 1919-2009 történelem, politika, kultúra; Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület*, Argumentum Kiadó, Ungvár.

Ferenc Viktória (2012): *Iskolaválasztás Kárpátalján*. Kisebbségkutatás, Pécs.

Gaszó Dániel: *Szórvány tudományos megközelítése*.

<https://petofiprogram.hu/szorvanyrol>. (letöltés dátuma: 2021. 03.10).

Ilyés Zoltán (2005): *Szórványkutatás, szórványértelmezés*, Gondolat - MTAKI, Budapest.

Orosz Ildikó (1995): *A magyar nyelvű oktatás esélyei Kárpátalján*, Intermix Kiadó. Ungvár–Budapest.

Orosz Ildikó (2001): *Nyelv, oktatás, politika*, Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola, Beregszász.

Orosz Ildikó(2007): *Magyarok a Tisza-forrás környékén*, Poli Print, Ungvár.

Séra Magdolna (2012): *Nyelvpolitika, tannyelv-választás és oktatási stratégiák a kárpátaljai magyar közösség viszonylatában*, Budapest.

Takács-Miklósi Márta (2019): *Felnőttképzési fejlesztési lehetőséges határon innen és túl*, Nullpont Kulturális Egyesület, Debrecen

Tátrai Patrik (2017): *A Kárpát-medencei magyar szórványok településszerkezete és főbb demográfiai jellemzői*

http://real.mtak.hu/74079/1/Kisebbségi_Szemle_Tatrai_P_2017_7_31_u.pdf

(letöltés dátuma: 2022. 05.04.)

Tóth Pál Péter (2005): *Diaszpóra/szórvány*, Gondolat – MTAKI, Budapest.

Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2013.08.08-i 1132. sz. rendelete:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1417-13#Text> (letöltés dátuma: 2022.05.15.)

Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériumának 2019.08.21-i 800. sz. rendelete:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (letöltés dátuma: 2022.05.15.)

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

<i>1.számú táblázat: Az interjú alanyainak személyes adatai.....</i>	<i>19</i>
<i>2.számú táblázat: A kérdőív alanyainak személyes adatai.....</i>	<i>23</i>
<i>3.számú táblázat: A 2018-2022-es évek első osztályos tanulóinak száma.....</i>	<i>27</i>
<i>4.számú táblázat: A 2016-2021-es évek végzős diákjainak száma és továbbtanulási arányok.....</i>	<i>28</i>
<i>5.számú táblázat: A 2016-2021-es évek során más tanintézményeket választók száma.....</i>	<i>29</i>

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

2. számú melléklet

Tanulói interjú

Vázlat

1. **Személyes adatok. Nyelvi kérdések.** (Milyen az anyanyelved, milyen a családod nemzetiségi összetétele, szülők anyanyelve? Te magad milyen nemzetiségűnek vallod? Melyik osztályba jársz? Hány éve jársz ebbe az iskolába, milyen nyelvű iskoláid voltak eddig (ha voltak), jártál-e óvodába, az milyen nyelvű volt? Milyen nemzetiségűek a barátaid. Milyen nyelvet használsz otthon, barátokkal, vallási környezetben, boltban, utcán, stb. Vallásod)
2. **Iskolai élet.**(Miért ezt az iskolát választottad, mi a szüleid véleménye erről az iskoláról? Milyen nyelven zajlanak az órák?Mi a kedvenc tantárgyad? Mi tetszik és mi nem tetszik ebben az iskolában? Jársz-e valamilyen szakkörre? Neked fontos volt, hogy magyar nyelven tanulj, miért?)
3. **Jövőkép.** (Mit változtatnál ebben az iskolában meg? Mi a terved ha befejezed az iskolát? Hogyan képzeled el, hol fogsz élni 10 év múlva? Ajánlanád ezt az iskolát a barátaidnak? Mit gondolsz, 50 év múlva lesznek még magyarok Huszton? Lesz még magyar tannyelvű iskola Huszton?)

Tanári interjú

Vázlat

1. **Személyes adatok.** (A pedagógus kora, a pályán eltöltött évek száma. Hol tanult, milyen végzettséget szerzett? Hány éve dolgozik itt az iskolában? Vallása, stb.)
2. **Az iskola történelme.** (Mit tud elmondani az iskola múltjáról?)
3. **Az iskola jelene.** (A nyelvhasználat pedagógus-pedagógus között, gyerek-pedagógus között, gyerek-gyerek között. Milyen családi háttérrel rendelkező gyerekek választják ezt az iskolát? Milyen nyelvű és nemzetiségű szülők íratják ebbe az iskolába gyerekeiket? Mesélje a kétnyelvű tanítás tapasztalatairól. Milyen az iskola magyar tannyelvű tankönyv ellátása? Hogyan jelennek meg az iskola életében a magyar és ukrán nemzeti ünnepek, hagyományok, kulturális sajátosságok, stb.)
4. **A magyar tannyelvű iskola megítélése a városban.** (Milyen a többségi ukrán társadalom hozzáállása a magyar iskolához? Érik-e támadások az iskolát tannyelve miatt? Milyen a városban kis számban élő magyarok véleménye az iskoláról? stb.)
5. **Magyarság, nemzettudat.** Mi a véleménye a szórvány magyarság megmaradásáról? Fontosnak tartja-e az anyanyelvi oktatást?
6. **Jövőkép.** (Hogyan látja az iskola és a huszti magyarság jövőjét? Mi a véleménye arról, hogy a kárpátaljai magyarok tömegesen hagyják el szülőföldjüket, a menni vagy maradni kérdés az ön véleménye szerint)

4.számú melléklet

1. Válassza ki a nemét! Ваша стаття:
2. Milyen intézményben végezte a pedagógiai tanulmányait és milyen szakon? / В якому навчальному закладі ви здобували освіту педагога та на якому факультеті?
3. Milyen településen dolgozott az elmúlt tanévben? / Де ви працювали минулого навчального року?
4. Több telephelyen/intézményben végez nevelő-oktató munkát? / Ви працюєте у багатьох навчальних закладах?
5. A pedagógus életrálya mely kategóriájába van jelenleg besorolva? Válassza ki a megfelelő évek számát. / Ваш педагогічний стаж? Виберіть роки:
6. Főállását tekintve milyen intézménytípusban végzi nevelő-oktató munkáját? / З точки зору основної роботи, в якому закладі ви працюєте вихователем/вчителем?
7. A pedagógus életrálya mely fokozatába van jelenleg besorolva? / На якому рівні зараз класифікується ваша кар'єра вчителя?
8. Mióta tanít a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában? / Скільки років ви працюєте у Хустській ЗОШ I-II ст.?
9. A Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskolában dolgozik főállásban? / У Хустській ЗОШ I-II ст. працюєте на основній роботі?
10. Önt teljes munkaidőben vagy részmunkaidőben alkalmazták? / Випрацевлаштовані на повній ставці час чи лише на половині ставки?
11. Milyen pedagógus munkakörben alkalmazzák Önt jelenleg főállásban? / На своїй основній посаді ви працевлаштовані:
12. Milyen pedagógus munkakörben alkalmazzák Önt jelenleg főállásban? / Ким ви працюєте на основній посаді?
13. Ha az előző kérdésben a "szakos tanár" - t választotta, kérem, jelölje ki, milyen szakos tanárként dolgozik? / Якщо в попередньому запитанні ви відповіли: "вчитель-предметник", будь ласка позначте, який саме предмет ви викладаєте
14. Utoljára mikor vett rész a pedagógiai atesztáción? / Коли ви востаннє брали участь в педагогічній атестації?

15. Milyen gyakran vesz részt a továbbképzéseken?/ Як часто ви бере участь у курсах підвищення кваліфікації?
16. Ha részt vesz a továbbképzéseken, milyen intézményben szokta teljesíteni ezeket?/Якщо ви берете участь у курсах підвищення кваліфікації, в якому закладі робите це зазвичай?
17. Kapott-e már Oklevelet/Emléklapot a munkájáért? Чи отримували ви грамоту/нагороду за свою працю?
18. Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, milyen tevékenységéért kapott Oklevelet? / Якщо на попереднє запитання ви відповідали - так, за яку працю ви отримували грамоти?
19. Ön tart/tartott órán kívüli foglalkozásokat (különórákat)?/ Ви проводили/проводите додаткові заняття для учнів?
20. Ha az előző kérdésre igennel választolt, milyen tantárgyat tanít-tanított?/ Якщо на попереднє запитання ви відповідали: "так", який предмет ви вчили/вчите?
21. Gondolkodott-e azon, hogy határon túl folytassa a pedagógiai pályáját?/ Чи задумовувались ви над тим, щоб продовжити свою педагогічну кар'єру за кордоном?
22. Ha az előző kérdésre igennel válaszolt, milen okból költözne ki?/ Якщо на попереднє запитання ви дали відповідь "так", з якої причини ви б це зробили?

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1011257498

Дата перевірки:
19.05.2022 20:46:47 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
19.05.2022 21:06:34 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Miller Anna

Кількість сторінок: 35 Кількість слів: 8758 Кількість символів: 65121 Розмір файлу: 746.75 KB ID файлу: 1011147541

2.87% Схожість

Найбільша схожість: 0.83% з Інтернет-джерелом (<http://www.karpatalja.com.ua/magyarsag/oktatas1.html>)

2.73% Джерела з Інтернету

64

Сторінка 37

0.57% Джерела з Бібліотеки

11

Сторінка 37

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел